

A fost prima dată când am călătorit într-un vagon de dormit. Prima dată când am ajuns în Banat. Prima oară când am înotat într-un lac de munte... Întâia dată când am gustat un gulaș și un concert de jazz.

Am ajuns la Reșița la 8 dimineața și primul contact cu Banatul a fost domnul Dan, ce mă aștepta punctual la gară. Însăși felul de a fi al domnului Dan mi-a arătat că am călcat într-un alt târâm, atât de diferit de Bucureștiul prăfuit, obosit și zgomotos. Printre dealurile împădurite între care se întindea Reșița domnea verdele, liniștea și răbdarea.

Drumul către Gărâna părăsea urbanismul o dată cu ieșirea din Reșița și se afunda parcă tot mai mult în alt timp și spațiu. Pe de-o parte și de alta, timp de aproape o oră, n-am avut decât pădurea și din când în când câte un izvor, ce ieșea timid din munte și se hotăra să ne acompanieze o bună bucată de drum.

După o oră de mers pe șoseaua străjuită de pădure, umanitatea și-a făcut din nou apariția în Văliug, Gărâna și Trei Ape, satele de munte unde parcă timpul se scurgea foarte încet. Încă dinainte să intrăm în Gărâna, am simțit atmosfera festivalului. Pe marginea drumului, de-a lungul poienii mărginite de pădurea de brazi, turiștii iubitori de jazz porneau la pas într-o plimbare de dimineață. Cei tineri și cei cu inima tânără, cu un rucsac în spate, cu bocanci în picioare sau cu o pălărie de paie pe cap, toți purtau zâmbetul împăcării cu sine însuși și cu natura. Stresul, angoasele și frământările rămăseseră undeva pe drum, uitate în gară sau pe bancheta din spate a mașinii care i-a luat la autostop. Acum toți purtau în suflet florile, brazii, casele țărănești, lacul de munte și muzica Gărânei.

Imediat, pe malul râului care întâlnea satul în curgerea lui, s-au ivit și primele corturi răsfirate printre copaci. Cu cât înaintam, corturile se îndeseau, iar oamenii răsăreau somnoroși din marea de pânze. Unii încălzeau un ibric deasupra unui foc de surcele, iar alții se îndreptau spre râu pentru prima baie din acea zi.

În câteva clipe am înțeles că Gărâna nu înseamnă numai muzică, ci și sculptură. Pe mușea dealului care ocrotește satul au început să se zărească siluetele lucrărilor unor artiști care s-au jucat cu lemnul. Sculpturile arse de soare ce răsăreau din iarba necosită stăteau drept mărturie a faptului că intervenția omului nu e neapărat distrugătoare.

Încă 7 kilometri cu mașina printre poieni, corturi și turiști gata să înceapă o nouă zi și am ajuns la Trei Ape. Acolo am descoperit cu plăcere că aveam să stau într-o căbănuță de lemn, pitită printre brazi, pe malul unui lac. Mi-am cunoscut și colegii de "cabană", trei la număr din colțuri diferite ale țării, gata să descopere jazz-ul din inima munților.

Domnul Dan, dornic ca orice bănățean să ne facă să ne simțim cât mai bine posibil și să plecăm cu amintiri frumoase, s-a oferit să ne ducă înapoi la Gărâna și Văliug, să ne arate frumusețea din interior, nu numai din spatele geamurilor mașinii.

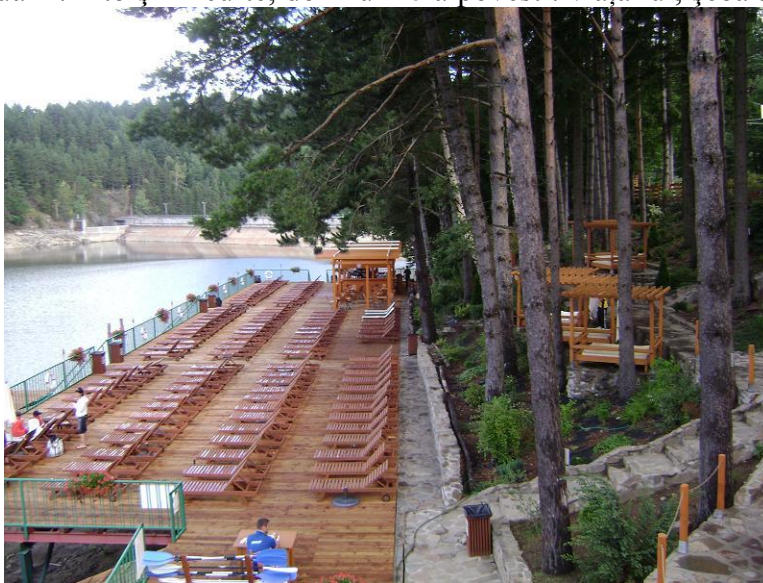
În inima Gărânei, am luat-o la pas pe drumul pietruit al satului, care urca dealul printre casele neschimbate de zeci de ani. Nu arătau bătrâne, ci din contră, grija locuitorilor, iubitori de tradiții și de frumos, le păstrase strălucirea și farmecul de odinioară. În culori vii, cu ferestre joase și oamenii vorbăreți la poartă, casele grăiau pe glas bănățean povestea unui sat care s-a împotrivit timpului.

Gospodăriile nu aveau garduri, singura limită de care locuitorii țineau cont era respectarea cinstei și a bunei-cuviințe. Domnul Dan, devenit cu mare plăcere ghidul nostru, ne-a povestit cum, după revoluție, mulți și-au vândut casele și terenurile, ademiniți de mirajul occidentului și al libertății. Dar se pare că, nu după mult timp, dorul de liniștea Gărânei a fost mai puternic și au încercat să se întoarcă: unii au reușit să-și răscumpere proprietățile, alții nu. Au realizat că libertatea nu înseamnă o carieră de succes în forfota urbană, ci seninătatea vieții la țară, înconjurați de munți, pajiști și câpițe de fân. Din ce în ce mai mulți au înțeles asta, deoarece o căsuță în sat, fără prea multe condiții de confort, ajunge la 50.000 de euro.

Pentru a ne arăta satul și din interior, domnul Dan a bătut la o poartă masivă de lemn, unde ne-a deschis o doamnă de vreo 70 de ani, dar care nu-și arăta vârsta, nemțioacă, se pare, la origini. Ne-a primit cu căldură, fericită să ne arate o fărâmă din Gărâna pe timp de vară. Fermecată de acele meleguri, și dânsa cumpăraseră casa de la țărani și o păstrase cum putuse mai bine. Dincolo de zidurile exterioare și de poarta masivă, se ascundea o altă față a satului: o casă bine conservată de acum 100 de ani, cu hambar, pivniță și prispă, înconjurată de o întindere nesfârșită de iarbă. Un bătrân în pantaloni scurți, soțul doamnei, ne-a primit cu zâmbetul pe buze și ne-a condus înăuntru, unde pe pereți și pe dulapuri încă mai erau tablourile, icoanele și vasele vechilor proprietari. Într-o cameră de la etaj, câteva paturi nefăcute aminteau de tinerii găzduiți acolo pe timpul festivalului și plecați în grabă prin sat, să se bucure de o nouă zi. Întorși în curte, domnul ne-a povestit viața lui, școala făcută la București unde era adesea batjocorit pentru originile sale, nunta cu tânăra nemțioaică, războiul care a zdruncinat iminent viețile tuturor și seninătatea bătrâneții. Un nepot de vreo trei ani alerga dintr-un colț în altul al curții, împiedicându-se din când în când în papucii prea mari. Băiețelul ne-a arătat fericit și unde face baie, într-un cazan mare de aramă, în apa încălzită de soarele după-amiezii. Deși pare o zonă protejată și binecuvântată, proprietarii ne-au povestit că iernile sunt grele: se pare că au fost ani cu zăpezi cât casa, când oamenii ieșeau greu din locuințe și câinii mergeau pe acoperișuri.

Ne-am luat “la revedere” de la proprietarii și de la poveștile lor și am pornit spre Văliug, localitatea vecină. Aici munții Semenic și-au dezvăluit o altă față, diferită de cea împletită cu povestea și tradiția. Pe malul unui lac, am fost plăcut

impresionați de modernitatea unui ponton, unde puteai face plajă sau de unde puteai închiria bărci, hidro biciclete sau caiace. Atmosfera era cea a unei stațiuni de la marea Neagră, dar cu mult mai mult bun gust. Muzică, milkshake, loțiune de plajă – și totul în mijlocul munților.

După descoperirea satelor din Semenice, a venit și seara, momentul dedicat festivalului. Pe măsură ce mă apropii de Poiana Lupului, locul destinat scenei pentru jazz, drumul se aglomera și forfota mulțimii era mai evidentă. Aglomerarea nu deranja la Gărâna, era o învălmășeală plăcută, simțeam că ești în contact cu românii din toate colțurile țării. Brățara galbenă și entuziasmul erau biletele de intrare în spațiul amenajat pentru festival. Acolo totul era rustic, începând cu scena și terminând cu “scaunele” audienței: bușteni aliniați militărește în iarba din poiană. Pe de-o parte și de alta a spațiului destinat muzicii domnea tot arta: de la brățările, cerceii și medalioanele meșteșugite, la pălăriile din lână naturală și până la arta culinară: colaci secuiești, frigărui, murături și gulaș.

Gărâna i-a adunat pe toți, artiști sau pasionații de jazz laolaltă. Și toți erau egali, nu exista noțiunea de idol sau fan. Cât despre mine, am salutat-o pe doamna Aura Urziceanu în fața unei tarabe cu frigărui și am dat întâmplător peste Berti Barbera în fața tarabei cu vin fiert.

Vorbind despre jazz, nu pot să spun că eram un mare fan. Sinceră să fiu, mi se părea o învălmășeală nejustificată de instrumente și sunete și îl asociez inevitabil cu saxofonul; și asta pentru că nu i-am acordat niciodată destulă atenție. Dar Gărâna mi-a arătat că e mult mai mult decât atât. Jazz-ul trăiește prin ritm, pasiune și mister. Jazz-ul unește sunete atât de diferite într-un tot impresionant.

Seara s-a lăsat ușor peste poiana cu jazz și, parcă pentru a lumina peisajul unde stâlpii de lumină nu ajunseseră încă, au fost lansate în aer câteva baloane cu heliu în flăcări. Înserarea a adus cu ea răcoare. Era frig, dar atmosfera, vinul fiert sau colacii secuiești fierbinți te făceau să uiți de noaptea rece.

Întoarcerea la cabană, 7 kilometri printre brazi pe un drum neiluminat, nu părea tocmai plăcută. Dar ni s-a dovedit contrariul pe parcurs: lanternă ne-a devenit luna, iar singuri nu eram deloc. Muzica și râsetele răsunau din corturile ascunse în pădure, iar pe drum ne întâlneam cu alții ca noi care rătăceau prin noapte.

După weekend-ul petrecut în munții Semenice, după nopțile cu jazz și diminețile de înot în lac, am luat trenul spre București aproape de miezul nopții. Privind Dunărea care a însoțit vagonul meu o bună bucată de drum, într-un târziu am adormit. Dimineața, când am coborât în Gara de Nord și mă pregăteam să intru din nou în haosul bucureștean, am zărit la mâna câtorva tineri care coborau și ei brățara galbenă și am zâmbit. Mi-am promis că odată și-odată tot voi reveni la Gărâna.

Diana